

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568
 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)

A Comparison of Reading Comprehension Ability of Prathomsuksa 2 Students at Suanson
 Khonkaen School by Using Brain-Based Learning

ณัฐยานี แวงอุบล^{1*} คชา ปราณีตพลกรัง²

Nuttaya Waeng-Ubon^{1*} Khacha Praneetpolkrung²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Author for Correspondence: Email: nuttaya.numnim@gmail.com*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) การศึกษานี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่นที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้อง 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แบบสอบถามความคิดเห็น และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และสถิติค่าที (t-test Dependent)

ผลวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) หลังเรียน ($\mu = 16.80$, $\sigma = 1.94$) สูงวก่่าก่อนเรียน ($\mu = 9$, $\sigma = 2.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.07$)

คำสำคัญ : ความสามารถ; การอ่าน; การอ่านจับใจความ; แนวคิดสมองเป็นฐาน

Received:30/10/2567, Revised:07/04/2568, Accepted:10/04/2568

Abstract

The objectives of this research are as follows: 1) To compare the reading comprehension ability of second-grade students before and after the implementation of Brain-Based Learning, and 2) To explore the opinions of second-grade students towards the application of Brain-Based Learning. This study is an experimental research using a one-group pretest-posttest design. The sample group consists of 30 second-grade students from Suanson Khon Kaen School, currently enrolled in the second semester of the 2023 academic year. The sampling method used is purposive sampling. The research instruments used in this study include a reading comprehension test, a questionnaire on students' opinions, and a lesson plan based on Brain-Based Learning principles. The statistical methods used for data analysis are mean (μ), standard deviation (s), and the dependent t-test (t-test Dependent).

The research findings were: 1) The reading comprehension abilities of Prathomsuksa 2 students at Suanson Khon Kaen school in learning activities based on the Brain-Based Learning Approach, the post-test scores ($\mu = 16.80$, $\sigma = 1.94$) were significantly higher than the pre-test scores ($\mu = 9$, $\sigma = 2.98$), at the 0.05 level of statistical significance. 2) Opinions of Prathomsuksa 2 students at Suanson Khon Kaen school towards learning management using Brain-Based Learning concepts had an average ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.07$).

Keywords: Ability; Reading; Reading Comprehension ; Brain-Based Learning

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 หมวดที่ 4 มาตรา 22 แนวทางการจัดการศึกษากล่าวว่า การจัดการศึกษาโดยต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่กล่าวว่า มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อีกทั้ง คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้แผนกวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษา (2544) ระบุว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จัด หรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยวิธีการ กระบวนการ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน มีการวัดผล ประเมินผล ตามสภาพจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และได้กำหนดสาระการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำถาม และข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการชีวิตประจำวัน สามารถเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจและนำเสนอเรื่องที่อ่าน สามารถอ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีการยatatในการอ่าน เพื่อแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนและสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ และการคิด ดังนั้นการพัฒนาทักษะในการอ่านให้มีประสิทธิภาพย่อมเป็นการพัฒนาเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้อันจะก่อให้เกิดองค์ความรู้และเข้าใจในศาสตร์แขนงต่างๆ มากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้รับผลประโยชน์จากการอ่านอย่างมากมาย สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ละเอียดมากขึ้น เพื่อค้นหาว่าความสำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในงานเขียน การอ่านจับใจความมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาของงานเขียนได้อย่างถูกต้องและเป็นพื้นฐานที่สำคัญมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ ตีความ หรือวิพากษ์วิจารณ์งานเขียนต่าง ๆ ได้ สุวรรณ ตังทีฆะรักษ์ (2555) ซึ่ง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542) กล่าวไว้ว่า ทักษะของการอ่านจับใจความเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ทักษะการอ่านจับใจความไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้ จะต้องมีการฝึกฝน โดยในขั้นต้นผู้อ่านจะทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนได้กำหนดขึ้น ต่อจากนั้นผู้อ่านจะตอบสนองด้วยการทำความเข้าใจความหมายแล้วจึงใช้ความคิดของตนช่วยตัดสินใจเลือกใจความสำคัญ ในขั้นนี้ผู้อ่านจะทำความรู้จักกับความคิดของผู้เขียนโดยอาศัยการแปลความของภาษาที่ปรากฏเป็นสัญลักษณ์ หากจะเปรียบเทียบก็มีลักษณะคล้ายกับการแปลความคิดของผู้เขียนสู่ความคิดของผู้อ่านจะตรงกันหรือไม่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางภาษาของทั้งสองฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) กล่าวว่าความสำคัญในการอ่านจับใจความว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับทุกคน ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกเป็นผู้ที่ด้อยโอกาส เพราะในชีวิตประจำวันของเราจะต้องใช้ทักษะการอ่านเพื่อสื่อประเภทต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ที่ผ่านมามีปัญหานักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ ไม่สามารถบอกสาระสำคัญ จับประเด็นสำคัญได้ จะเห็นได้จากคะแนนสอบรายวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบประเมินคุณภาพผู้เรียน การทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (National Test : NT) ปีการศึกษา 2564 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เฉลี่ย 56.82 สาระที่ 1 การอ่าน เฉลี่ยที่ 59.45 มีผลเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อสอบ การทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (National Test : NT) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตั้งแต่ปี 2563-2565 พบว่าข้อสอบวิชาภาษาไทยจะมุ่งเน้นด้านการอ่านจับใจความ ฝึกให้ผู้เรียนได้อ่านจับประเด็นสำคัญของเรื่อง บอกสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความไม่ได้ตามเกณฑ์

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

มาตรฐานของการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน นั้นอาจจะมีเนื้อหาที่ยากหรือมีมากและซับซ้อนครูผู้สอนมีประสบการณ์น้อยอาจจะจัดการเรียนการสอนหรือใช้สื่อไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับเนื้อหา และยังเน้นครูเป็นศูนย์กลาง และตัวผู้เรียนเองขาดนิสัยรักการอ่าน ขาดการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2554) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่ครูเป็นศูนย์กลางนั้น ยึดครองอำนาจในการเรียนรู้ของผู้เรียนมาเป็นเวลานาน แต่ในความเป็นจริงในประเทศไทยการเรียนการสอนในลักษณะที่ครูเป็นศูนย์กลางยังหาหมดอำนาจไม่ ยังคงครองอำนาจอยู่อย่างเหนียวแน่น เป็นเหตุให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้กันขึ้น ความพยายามในการปฏิรูปการศึกษาได้ส่งผลให้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย พระราชบัญญัตินี้ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่ากระบวนการเรียนการสอนจะต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนหรือวิธีสอนทุกแบบ ล้วนมีประโยชน์และใช้ได้ หากทำได้ดีและเหมาะสมกับเนื้อหา ผู้เรียน สถานการณ์ และวัตถุประสงค์

กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครู ต้องมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการแต่ละช่วงวัยของผู้เรียนและสามารถออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (brain-based learning) ก็เป็นอีกหนึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่วางการศึกษาไทยโดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย โดยมี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์อย่างหลากหลายโดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคล ในต่างประเทศเช่นสหรัฐอเมริกาได้ค้นพบ องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการทำงานของสมองซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาโดยได้นำองค์ความรู้มาอธิบายและออกแบบกระบวนการและจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของสมองเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ จึงเป็นแนวทาง จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยโครงสร้างและหลักการทำงานของสมองเพื่อส่งเสริมให้หลักการทำงานของสมองทั้งสองซีกคือซ้ายและขวาเกิดการเรียนรู้อย่างสมดุล สถาบันวิทยาการการเรียนรู้ (2550) ซึ่ง ชัยวัฒน์ สุธิธรรัตน์(2552) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ก็เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่กำลังได้รับความสนใจอย่างมากจากนักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากสมองเป็นอวัยวะที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำงานของสมองมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของมนุษย์ในปัจจุบัน ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้นักประสาทวิทยาสามารถนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำงานของสมองมากขึ้น การค้นพบดังกล่าวทำให้เกิดกระแสความตื่นตัวต่อการศึกษางานของสมองมีการนำองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสมองมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นจนเกิดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ Jensen (2008) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน คือ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของสมอง เป็นการเรียนรู้ที่ตอบคำถามว่า อะไรบ้างที่ดีต่อสมอง ดังนั้นความหมายจึงเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานหรือรวบรวมหลากหลายทักษะความรู้เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมการทำงานของสมอง ซึ่งเป็นการนำความรู้การทำงานหรือธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของสมองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

จากการศึกษาปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานก็เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่ผู้วิจัยสนใจที่จะนำมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการอ่านที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานของสมองของแต่ละช่วงวัยตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นตอนที่ 2 ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 5 ขั้นนำเสนอผลงาน ขั้นตอนที่ 6 ขั้นสรุปและประเมินผล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือปรับใช้กับกลุ่มสาระอื่นได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 2 ห้อง 57 คน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) จำนวน 5 แผน 15 คาบ คาบละ 50 นาที แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกัน โดยเป็นข้อสอบปรนัยเป็น 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 ข้อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการอ่านจับใจความ โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) จำนวน 5 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 อ่านจับใจความจากนิทาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อ่านจับใจความจากเรื่องสั้น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 อ่านจับใจความจากข่าว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 อ่านจับใจความจากบทเพลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 อ่านจับใจความจากบทร่ายกรอง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยไปเสนอผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย ทั้ง 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล ตามกรอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

เกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51–5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51–4.50	เหมาะสมมาก
2.51–3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51–2.50	เหมาะสมน้อย
1.00 –1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่แก้ไข เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ด้านการสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา 2 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.60 ขึ้นไปจึงจะยอมรับได้ ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยมีค่าเท่ากับ 0.60 - 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแบบทดสอบให้ครอบคลุมและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกใหญ่หนองสองห้อง ที่เคยเรียนการอ่านจับใจความมาแล้ว จำนวน 1 ห้อง 32 คน และนำ ผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าสถิติรายข้อเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยพิจารณาค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งได้ค่าความยากง่าย และนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ จำนวน 20 ข้อ ที่ได้คุณภาพตามเกณฑ์แล้วไปใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ และหลังการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่าตามวิธีของ Likert จำนวน 3 ด้าน 15 ข้อ โดยมีตัวเลือก 5 ระดับ กำหนดดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เห็นมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เห็นปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เห็นน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เห็นน้อยที่สุด

เสนอแบบสอบถามความคิดเห็นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

Objective Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับหรือมากกว่า 0.60 จึงจะยอมรับได้ นำผลจากการวิเคราะห์ IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาคำนวณหาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 - 1.00 นำ แบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ที่กำลังศึกษา อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 1 ห้อง 30 คน มีความคิดเห็นต่อการจัดการ เรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.07$)

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ซึ่งสามารถสรุปและอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

4.1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ย ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 9.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ) มีค่าเท่ากับ 2.98 และหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 16.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) มีค่าเท่ากับ 1.94 โดยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่กำหนดไว้

4.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.13$) อยู่ในระดับ มากที่สุด ต่อมาด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.10$) อยู่ในระดับ มากที่สุด และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) มีประเด็นอภิปรายผลจากข้อ ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัย วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้ แนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่า

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

ก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธารัตน์ อ่วมอุไร และ นพคุณ คุณาชีวะ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน Brain based Learning (BBL) กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน Brain based Learning (BBL) ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน Brain based Learning (BBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ภณิดา พงศ์วัชร (2559) ได้วิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ กฤตพร ประจันตะเสน (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี SQP2RS ร่วมกับหลักการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของภาษาไทยก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี SQP2RS ร่วมกับหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี SQP2RS ร่วมกับหลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ภัสรา มาศ โพธิญาณ (2566) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.07$). เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดี นักเรียนสามารถจับใจความเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญ และข้อคิดที่เกิดขึ้นจากเรื่องได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับณัฐชยานันท์ ทองธรรมจินดา (2562: 176-179) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอ่านและต่อคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดฝึกและต่อคำคล้องจองตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ภัสรา มาศ โพธิ์ฐาน (2566) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

6. สรุป/ข้อเสนอแนะ

การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ย ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 9.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) มีค่าเท่ากับ 2.98 และหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 16.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) มีค่าเท่ากับ 1.94 โดยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.13$) อยู่ในระดับมากที่สุด ต่อมาด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.10$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนสนขอนแก่น โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ครูผู้สอนควรชี้แจงกระบวนการอย่างชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจกระบวนการ

6.1.2 บทที่นำมาให้นักเรียนอ่าน ไม่ควรเป็นบทอ่านที่ยาวเกินไป เพราะจะทำให้ให้นักเรียนไม่สนใจในการอ่าน

6.1.3 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบทเรียน เนื้อหา สื่อ ตลอดจนการวัดประเมินผล เพื่อให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรจัดหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

6.2.2 ควรพัฒนารูปแบบการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยใช้เทคนิคหรือรูปแบบการสอนอย่างอื่น

6.2.3 ควรนำการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) ไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ

7. องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) คือ ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบตามธรรมชาติการทำงานของสมองเป็นการผสมผสานหลากหลายทักษะการเรียนรู้มาใช้ในการส่งเสริมการทำงานของสมอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนที่เพื่อกระตุ้นสมอง ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการสร้างความสนใจของนักเรียนให้อยากรู้และเกิดความคุ้นเคยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย โดยใช้เพลง ดนตรี ภาพ การเคลื่อนไหวร่างกาย การแสดงท่าทาง การวาดรูป และการใช้คำถาม เป็นต้น

2. ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ เป็นขั้นสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน และใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขโดยการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก

3. ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นการพัฒนาความจำโดยที่ผู้เรียนจะประยุกต์ข้อมูลเดิมมาใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้

4. ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด มีการเคลื่อนไหวยืดเส้นยืดสาย เป็นการฝึกการสังเกต การฟัง การบันทึก การนำเสนอ การอ่าน การตั้งคำถามและตอบคำถาม

5. ขั้นนำเสนอผลงาน เป็นขั้นตอนการนำผลงานที่

6. จัดทำชิ้นมานำเสนอ ให้เกิดความเข้าใจในความคิดรวบยอด

7. ขั้นสรุปและประเมินผล เป็นขั้นตอนการสรุปความรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงจะมีการประเมินผลหลังจบแผนการจัดการเรียนรู้ และก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)
ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

8. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการปฏิบัติการเรียนรู้แผนกวิจัยกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กฤตพร ประจันตะเสน. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี SQP2RS ร่วมกับหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์,มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- คณะอนุกรรมการปฏิบัติการเรียนรู้แผนกวิจัยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาสาธิตลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542). เทคนิคการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร : แดเนกซ์อินเตอร์ คอร์ปอเรชั่น.
- ณัฐชนันต์ ทองธรรมจินดา. (2562). การพัฒนาชุดฝึกอ่านและต่อคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา). สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000 .วารสารบัณฑิตศึกษา

- วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ปีที่16 ฉบับที่ 74 ประจำเดือน กรกฎาคม-กันยายน พศ.2562,หน้า
176-179.
- ทิตนา แชนมณี (2554). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7)**
กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภณิตา พงศ์วัชร. (2559). **ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถม, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ภัสรา มาศ โพธิญาณ. (2566). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการ
เรียนรู้แบบสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- สถาบันวิทยาการการเรียนรู้. (2550). **การสอนแบบ Brain-Based Learning**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา ผู้บริหาร
การศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ฉบับใช้ในโรงเรียน
โครงการนำร่อง การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ :
สำนักวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุทธารัตน์ อ่วมอุไร และ นพคุณ คุณาชีวะ. (2562). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม
แนวคิด สมองเป็นฐาน Brain based Learning (BBL) กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.**
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอนภาษาไทย, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรง
พิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา
พานิช จำกัด.
- สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์ (2555). **การใช้ภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Jensen, Eric. (2008). **Brain-based Learning: the new paradigm of teaching** (2 nd ed.).